

Stichting ter bevordering van de studie van de Surinaamse economie
Opgericht 16-12-1977, Stichtingenregister nr 41149657, Fiscaal nr 009960387, banknr NL60RABO0327014105
C.Jolstraat 50 ~ 2584 ET Den Haag ~Tel +31 (0)70 3523832 ~ Fax 3549589
E-mail: mmc@bart.nl ~Homepage www.stuseco.org

Jaarverslag 2018

STUSECO

Eenenveertigste jaarverslag, d.d. 13 februari 2019

Overzicht

Voor overzicht van Stuseco: zie eerdere Jaarverslagen en links boven in www.stuseco.org

Activiteiten:

Voor activiteiten t/m bezoek in februari 2018 aan Suriname: zie in Jaarverslag 2017

Verder werd er in oktober 2018 een bezoek aan Suriname gebracht (het vijftigste van Marein van Schaaijk).

Gedurende dit bezoek werden eerst bij SPS drie mini-workshops gehouden met Suryateam, en op woensdag 17 oktober een seminar bij IGSR AdeKomUniversiteit van Suriname. Zie appendix voor verslag van slot van dit seminar.

Verder werd op dinsdag 9 oktober een workshop gehouden met CBMOD team bij CBvS. Met bespreking van de concept notitie: ‘‘berekening van de macro-economische effecten van de diverse vormen van monetaire financiering’’.

Financiën 2018.

De uitgaven in 2018 betroffen de reiskosten van het bezoek in februari 2018. (De reiskosten van oktober 2018 werden in privé betaald). Alle overige kosten waren slechts 176 Euro. De inkomsten in 2018 bedroegen 5000 Euro uit gift van bestuurder.

Overzicht Stuseco in Euro in € gegevens per ultimo	1977 t/m 2017 in €	2018 december in €
Banksaldi per ultimo	814	5.854
tegoed van UN voor bijdrage aan UN modeling project SPS 8079 US\$	6.498	
<i>totaal vermogen</i>	<i>7.312</i>	<i>5.854</i>
inkomsten en uitgaven		
<i>Inkomsten:</i>		
donaties & honoraria gegeven door bestuursleden	158.694	5.000
andere inkomsten (rente etc.)	7.659	0
<i>totaal inkomsten</i>	<i>166.353</i>	<i>5.000</i>
uitgaven: reiskosten 2018		6.282
uitgaven overig 2018		176
<i>uitgaven totaal (*)</i>	<i>159.041</i>	<i>6.458</i>

*) Zie voor de uitsplitsing van de uitgaven en de activiteiten in afzonderlijke jaren de jaarverslagen van de betreffende jaren. De reis- en verblijfkosten werden van 1995 tot 2014 veelal betaald door Micromacro Consultants

Plannen voor 2019:

Voor zondag 24 januari tot zondag 10 maart staat een bezoek aan Suriname gepland voor Marein en Conny van Schaaik met:

- enkele ochtenden van 9.00-12.00 mini-workshops bij SPS (bijvoorbeeld 25, 27, 28 feb en 4 en 6 maart en 7 maart als reserve) om samen te werken met Surya team.
- En 1 of 2 en 8 of 9 maart bij IGSR om samen met Rosita de master studenten in economisch onderzoek te trainen in Surya model (of MacroabcSU model?). Het idee is dat we daarna circa 6 maanden doorgaan met twee keer per maand een korte Skype sessie met de studenten?

De mini-workshops bij SPS kunnen eind januari en in februari via Skype worden voorbereid. Mogelijke onderwerpen:

1. revisie monetair blok in Surya met semi-automatische endogene wisselkoers
2. bekijken arbeidsblok in Surya en MacroabcSU
3. Huishoud/armoede module (is het nieuwe huishoudonderzoek er al?)
4. Ontwikkeling van lonen en werkgelegenheid in grote bedrijven per bedrijfstak en per kwartaal op basis Economische Kwartaal Statistiek Grote bedrijven
5. Base line lange termijn (tot 2035?)

6. Aflossingsscenario's binnenland en buitenland
7. Productiviteitsscenario
8. Goud en Olie prijs en volume gevoeligheidsscenario
9. Export scenario en rol ICOR en Tinbergen-29.
10. Effecten van diverse vormen monetaire financiering, mogelijke gevolgen van overliquiditeit
11. Deflator BBP in lijn met die van ABS
12. Effecten van en investeringsimpuls door overheid van 6 miljard SRD in 2019.
13. etc.

Daarnaast is het de bedoeling dat bij CBvS met het CBMOD team wordt verder gewerkt aan de verdieping van het monetaire blok.

Na het bezoek in februari/maart kan eventueel via Skype verder worden samengewerkt met SPS en IGSR en CBvS. Wellicht volgt er nog een bezoek aan Suriname in het derde kwartaal van 2019.

Scheveningen 13 januari 2019

Dr. Marein van Schaaijk

Voorzitter Stuseco

Appendix1 bij Jaarverslag Stuseco 2018: Scenario's 2018/2022 gepresenteerd bij IGSR op 17-10-2018

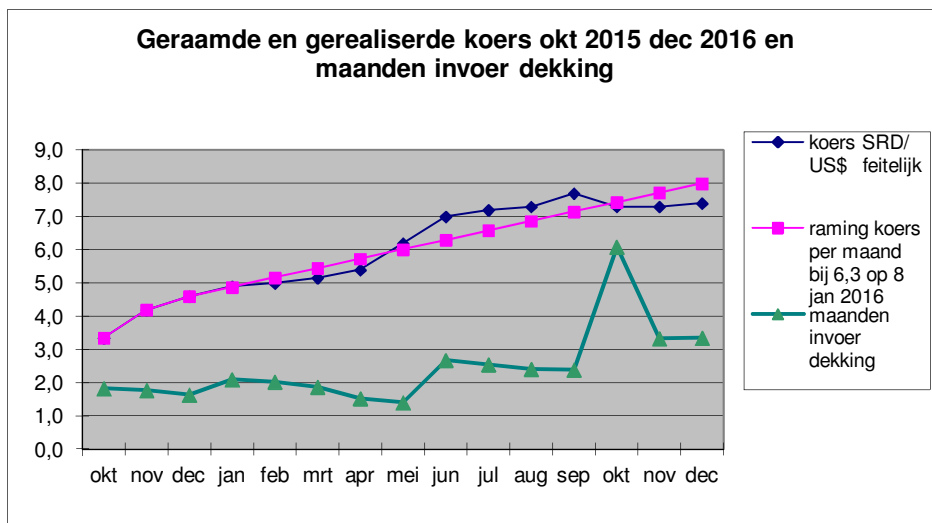
Dit is een beknopt verslag van het laatste deel van het Seminar op 17 oktober bij IGSR. Daarin werd eerst (zie hiervoor) door Dr. Rosita Sobhie (IGSR) een inleiding gegeven in het Suryamodel van SPS. Daarna volgde een overzicht van de assumpties van de technische baseline door Drs. Lilian Menke (SPS).

Daarna werden enkele scenario's live gedraaid door Drs. Iwan Hoepel (SPS) en Dr. Marein van Schaaik (STUSECO). Daarbij is eerst uitleg gegeven over hoe de wisselkoers te ramen met Suryamodel, en de resultaten van zo'n raming op 8 januari 2016, eveneens bij IGSR en door hetzelfde team als nu.

Er zit geen volledig automatische wisselkoersvergelijking in Suyamodel, maar de koers kan als volgt door iteraties worden gevonden.

Eerst wordt een technische baseline gemaakt met de koers gelijk aan die van het vorige jaar. Dan wordt gezien of het aantal maanden dat de invoer gedekt is door de deviezenvoorraad kleiner is dan 3. Als dat zo is wordt de koers verhoogd. Daardoor stijgen de invoerprijzen in SRD gemeten. Daardoor stijgt de CPI, en de lonen volgen, maar slechts ten dele en niet volledig. Bijgevolg dalen de reële lonen, en zakt de hoeveelheid van de consumptie. Dat geeft minder invoer, dus een kleiner tekort op de betalingsbalans, dus een verbetering van de deviezenvoorraad. Als de dekking dan nog niet gelijk is aan 3, volgt een nieuwe rekenronde, totdat de dekking gelijk is aan 3.

Zo is op 8 januari becijferd, dat in een scenario zonder beleid de koers van 4 begin 2016 zou stijgen naar gemiddeld over 2016 6,3. Dat geeft 7,6 eind 2016. Zie de grafiek, waarin ook de lijn met de realisaties staat. Verder is toen ook een scenario becijferd bestaande uit een pakket maatregelen waardoor de koers op 4 SRD per US\$ had kunnen blijven, maar dat pakket is niet uitgevoerd. Met het model kunnen we niet voorspellen welke maatregelen zullen worden getroffen. De modelramingen zijn voorwaardelijk, afhankelijk van de assumpties.

De technische baseline 2018/2022 die nu is gemaakt, laat voor 2021 en 2022 een dekking van minder dan 3 zien. Itererend vinden we dan voor 2021 een koers van 12,5 en in 2022 een koers van 19,5 SRD/US\$, als er geen nader beleid wordt gevoerd. Dit is scenario 1.

Een depreciatie kan echter worden voorkomen, en wel op verschillende manieren.

In scenario 2 wordt er 1,5 mld SRD in het buitenland geleend, ieder jaar, ingaande 2021. Dan komt de dekking niet onder de 3. Dat is louter ter dekking van het financieringstekort, dus levert geen middelen op ter export bevordering. Vroeg of laat moeten die leningen echter worden terugbetaald, en dan wordt depreciatie alsnog onvermijdelijk.

In scenario 3 is gezocht naar een pakket van maatregelen dat voorkomt dat de dekking onder de 3 zakt, zonder depreciatie en zonder nieuwe leningen. Dat kan bijvoorbeeld door in 2019 de indirecte belastingen met 1,5 mld SRD te verhogen, in combinatie met groei van de importvervangende industrie ter waarde van 1% van de invoer per jaar.

Zie onderstaande tabel met kerngegevens.

Overzicht van scenario's 2019- 2022							
	koers in	maanden invoer		gemiddelden 2019-2022			financierings overschot
	2022	dekking	2022	CPI	reel loon bedrijven	reële BBP in %	
technische base line	7,55	2,4	1,8	5,7	-0,4	3,1	-2,2
Scenario's:							
1. depreciatie	19,5	3,1	3,1	28,3	-7,8	0,8	2,2
2. buitenlandse leningen	7,55	3,4	3,2	5,7	-0,4	3,1	-2,4
3. pakket a	7,55	3,3	3,0	7,4	-0,8	2,8	3,6
pakket a: indirecte bel in 2019 + 1500 mln SRD en invoer -1% per jaar in 2019 en volgende jaren							

Er zijn nog andere pakketten denkbaar. Bijvoorbeeld uitbreiding van het pakket met export bevordering, waarvoor particuliere buitenlandse leningen denkbaar zijn voor zover die leiden tot exportgroei die zo groot is dat daaruit de leningen kunnen worden terug betaald. Die exportgroei levert geen verlichting van de monetaire problematiek op, want de nodige investeringen vereisen invoer die gefinancierd moet worden, maar wel duurzame welvaartstijging. Dus ook in een pakket met exportgroei blijft sanering van de overheidsfinanciën nodig. Met daarbij een overschot op de overall balance om de terugbetaling van de reeds aangegane buitenlandse leningen te financieren.

Zoals gezegd zijn alle uitkomsten afhankelijk van de assumpties, zoals voor de prijs van goud. Als die prijs zou dalen, zal de depreciatie eerder en heviger plaats vinden, of er zal extra moeten worden bezuinigd in vergelijking met de hier gepresenteerde scenario's.

Verbetering van de huidige koopkracht is slechts duurzaam mogelijk bij een monetaire financiering van nul, in combinatie met groei van export en importvervangende industrie. Dat vereist geen omvangrijke overheidsbestedingen en nieuwe leningen door de overheid, maar groei van de productiviteit.

Er kunnen lange termijn scenario worden ontwikkeld met het Suryamodel voor 2019-2033 met daarin aandacht voor de gevolgen van aflossingen op de economie en wat nodig is om de koopkracht op den duur te verbeteren.

Op dinsdagavond 18 februari 2019 bestuursvergadering Stuseco in Scheveningen over dit verslag. Van links naar rechts: Marein van Schaaijk, Rob Lansman , Desiree Louz, :Conny van Schaaijk. Afwezig wegens uitlandigheid : Jaap van der Straaten (Soerabaja),